

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprave 2445
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni št.: 11.400

„JUTRA“

Za sporazum med Romunijo in Rusijo

Posredovanje poljskega zunanjega ministra Becka

Odkar je sovjetska Rusija spoznala, da boljše življenje ni tako izvozno blago, kakor so si predstavljali Ljening in njegovi ob revoluciji sedemdesetega leta ter še nekaj let pozneje, ko se je komunizem v Evropi in drugod širil in ni navedel dovolj, kakor nazadnje zadnje čase, je pričela temeljito preusmerjati svojo zunanjo politiko. Spoznala je, da ji »splendid isolation« ne koristi, zlasti pa ne z ozirom na nevarni položaj na Daljnem vzhodu, kjer bi se lahko vsak trenutek razvnela krvava vojna med njo in imperialistično navdahnjeno Japonsko. Posledica vsega tega je bila, da se je pričela približevati raznim evropskim in izvenevropskim državam, v prvi vrsti pa svojim zahodnim sosedom. Prvi in v tem ozirom tudi najpomembnejši uspeh je dosegla v pogajanjih s Poljsko, da se je bila še pred dobrim desetletjem bojevala z njo na življenje in smrt. Za Poljsko so pa prišle na vrsto ostale države, Litva, Letonska, Estonska in Finska. Samo z Romunijo njeno razmerje kljub vsem številnim obojestranskim poizkusom še ni dokončno urejeno.

Temu je vzrok Besarabija, ki leži med Rusijo in Romunijo vsaj zaenkrat še kot nepremostljiv prepad. Besarabija je bila Rusija odtrgala l. 1812. od Turčije in jo priključila sebi, l. 1878. pa je po krimski vojni njen manjši južni del nad delto Donave odstopila mladi Romuniji. Od tega leta dalje je bilo to ozemlje, ki meri, obmejeno z rekama Dnjestrom in Prutom, sedaj 44.422 kvadratnih kilometrov, popolnoma rusko, del njene integritete. To prebivalstvo je bilo pretežno rusko, odnosno ukrajinsko, za Rusi so bili najmočnejši element Romani, potem pa še Nemci (okoli 80 tisoč), Bolgari in Grki (naseljeni na jugu v bližini Črnega morja). Ob koncu svetovne vojne je pa Romunija uporabila ugodno priložnost, ki so jo nudile ruske notranje homatije, in je Besarabijo v celoti okupirala in pozneje tudi anektirala. Rusija takrat ni nastopila z orožjem v obrambo svoje posesti in tudi pozneje ni riskirala odkritega spopada, zato pa Romuniji nikoli ni priznala mednarodno-pravne posesti Besarabije. Romunija nima še do danes nobenega dokumenta, iz katerega bi sledilo, da si Rusija ne svojih več te sedaj njene pokrajine. To ex lex stanje je izvor vseh težkoč, ki se postavljajo na pot: priznanju Rusije s strani Romunije in narobe, vzpostavitvi rednih diplomatskih odnošajev in prijateljskemu sosedstvu.

Prva leta je skušala Rusija Besarabijo, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju 2.957.000 duš, zboljševizirati, da

bi jo tako brez boja zopet dobila v svoj zvezni sestav. Toda uspela ni. Da se pri tem rdeča Moskva ni borila za tankajšnje Ruse, je več ko gotovo, saj ni priznavala in še danes ne priznava važnosti nacionalnega elementa niti v notranji niti v zunanji politiki. Šlo ji je za dvojno čisto drugih teženj: za varnost Odeše, glavnega ruskega pristanišča ob Črnem morju, ter za bližino Carigrada, ki je bil, je in bo zasanjani cilj vsake ruske zunanje politike, pa najsi bo caristična ali boljševiška. Ostrina spora se je pa vendar že doslej znatno obrusila, kar dokazuje že samo golo dejstvo, da je bila Rusija pripravljena podpisati lanske londonsko pogodbo o definiciji napadalca z državami male antante, torej tudi z Romunijo. Vendar se zdi, da čutilo v Moskvi zlasti sedaj prav veliko potrebo, zavarovati si dokončno hrbet tudi na meji vzdolž Dnjestra. Vse kaže, da bi radi likvidirali prošlost s tem, da bi vzpostavili normalne diplomatske odnose s prav vsemi državami, torej tudi s tistimi, ki sovjetskega režima še niso priznale de iure, katerih pa itak ni več mnogo, zlasti ne sedaj, ko so ga priznali na posredovanje Italije Madžari in ga bodo te dni še Bolgari.

Mimo Rusije ima pa velik interes na tem, da se končno vzpostavijo normalni stiki med Moskvjo in Bukarešto, zlasti tudi Poljska. Tako moremo torej prav lahko razumeti, zakaj se je o priliki obiska poljskega zunanjega ministra Becka v Moskvi razpravljalo tudi o tem vprašanju in je Beck prevzel nalogo posredovalca med Rusijo in Romunijo. Beck bo v tem svojstvu obiskal v kratkem Bukarešto, najbrže že v prvih dneh prihodnjega meseca. Med Poljsko in Romunijo obstoja že več let iskreno medsebojno prijateljstvo, zato bo posredovanje poljskega zunanjega ministra gotovo rodilo če že ne dokončnega sporazuma, vsaj vzdušje, v katerem se bodo mogla pričeti pogajanja za dokončni sporazum. O tem, na kakšni podlagi bo Beck posredoval, seveda ne vemo, ker se sploh o vseh sklepih moskovskega sestanka skrajno malo govori. Naposled pa ni izključeno, da ne bi podprla poljskega posredovanja v Bukarešti tudi Češkoslovaška. Tam se v zadnjem času vse češče naglašja potreba o rednih stikih z Rusijo. To zahtevajo posebno češkoslovaški industrijci, ki upajo najti v sovjetski Rusiji odjemalca za svoje produkte, katerim je tuja konkurenca precej zaprla dosedanje zunanje trge v Evropi in drugod. Tako stojimo pred prizadevanjem diplomacije, da se končno reši tudi še ta problem.

—r.

Nastop vlade novega belgijskega kralja

NOVI KRALJ LEOPOLD III. JE VČERAJ PRISEGE NA USTAVO. BESEDE NOVEGA KRALJA PRED STAVNIKOM NARODA.

BRUSELJ, 24. februarja. Kralj Leopold III. in kraljica Astrid sta se včeraj predstavila parlamentu na svečani avdienci v dvorani, ki je bila razkošno opremljena za nastop na prestol. Navzoči so bili vsi člani vlade. Kralj je pozdravil predstavnike naroda, predsednik parlamenta pa je prečital kraljevo pozdravno adreso. Spregovoril je tudi kralj in naglasil, da bo po svoji prisegi varoval ustavo in zakone belgijskega naroda in da bo branil teritorialno neodvisnost države. Dejal je, da je tradicija belgijske dinastije svojina naroda in da se mora z vso odločnostjo, neoziraje se na žrtve, braniti belgijska zemlja in njena svoboda.

Kraljeve besede so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem in viharim aplavzom. Ves obred pa ni trajal niti eno uro.

PO UMORU PRINCEA.

LONDON, 24. februarja. Kakor poročajo »Times«, je v Parizu veliko vznemirjenje zaradi umora sodnika Alberta Princea. Obenem pravijo, da je nevarnost, da bodo nastale nove velike demonstracije in nemiri, ki utegnejo biti podobni onim pred dvema tednoma, če se ne bo posrečilo v najkrajšem času izslediti morilca.

Likvidacija republike v Avstriji

Dollfussova vlada pripravlja pod pritiskom hajmverovcev reformo ustave — Zopetna uvedba plemstva in vrnitev Habsburžanov — Krščanski socialci so se vdali — Škofje za Habsburžane

DUNAJ, 24. februarja. Kakor se da po vseh vidnih znakih presoditi, stoji republikanski sistem v Avstriji pred popolno likvidacijo. Vlada se trudi naglo izvesti vse reforme, ki so s tem v zvezi, vprašanje teh reform je tako samo še vprašanje nekaj tednov. Kakor se v dobro poučenih krogih zatrjuje, je storila vlada kancelarja dr. Dollfusa pod pritiskom hajmverovcev vse potrebno, da se revidira ustava v omenjenem smislu. Sedaj se išče samo še primerna oblika, kako bi se vse pokrilo s plaščem legalnosti in pokazalo kot »želja in volja ljudstva«. V vrstah krščanskih socialcev se je pojavil prej močan odpor proti tem prizadevanjem, ki je pa sedaj spričo novih dogovorov (vrnitve Habsburžanov), skoraj docela izginil.

Že dva dni razpravlja vrhovno vodstvo krščanske socialne stranke o tem, če ne bi le kazalo še enkrat sklicati narodni svet (državni zbor), ki naj bi, osvobojen dosedanjega socialno-demokratskega

ga »balasta«, odobril vse dosedanje ukrepe vlade kancelarja dr. Dollfusa ter ji dal velika pooblastila za izvedbo vseh reform, ki se ji zde potrebne.

Med najbližjimi važnimi spremembami se omenja v prvi vrsti zopetna uvedba plemiških naslovov, ki so jih socialni demokrati leta 1919. odpravili, nadalje preklic izгона Habsburžanov ter vrnitev njihovega zaplenjenega premoženja, skupaj s primerno odškodnino za izgube, ki so jih s tem utrpeli v zadnjih desetih letih. Kakor se iz vrsti poučenih zatrjuje, so ta vprašanja revizije ustave v načelu že rešena in sprejeta.

Veliko pozornost vzbuja trenutno konferenca avstrijskega katoliškega episkopata, ker se spravlja v neposredno zvezo z načrti Dollfussove vlade. Škofje so odločno za vrnitev Habsburžanov in obnovo monarhije, ker vidijo v tem najuspešnejšo obrambo pred narodnimi socialisti, kakor tudi pred hajmverovci.

Rezultati Edenovega obiska v Berlinu

NEMCIJA VZTRAJA PRI ZAHTEVI O ENAKOPRAVNOSTI. PODONAVSKI PROBLEM IN NEMCIJA.

BERLIN, 24. februarja. O obisku Edena, ki je včeraj zjutraj ob 9.50 odpotoval iz Berlina v Rim, se službeno poroča, da so bila pogajanja uspešna in da je namen Edenovega potovanja dosežen. Lord Eden se je mogel prepričati, da nemška vlada stremi samo za enakopravnostjo in za pravičnim jamstvom. Naravno je, da razmere še niso tako daleč dozorele, da bi se mogla sklicati konferenca ali priprava za tako konferenco. Odločitev bo nedvomno padla v Parizu, vendar pa ne o vojni moči Nemčije, prav gotovo pa o usodi razorožitve ter bo v ta namen sklicana konferenca v Ženevi. Tisk se vzdržuje vseh komentarjev in se bavi v prvi vrsti z vestmi iz Budimpešte o osnovah za gospodar-

ske in politično sodelovanje Avstrije, Madžarske in Italije. »Berliner Tageblatt« piše, da je tak sporazum zaenkrat še samo formalnega značaja. Šele tedaj, ko bo v okviru tega najnovejšega jugovzhodnega statuta poveden račun o življenjskih potrebah vsakega posameznega partnerja, bo to vse skupaj nekaj več pomenilo kot pa pola izpisanega papirja. Obstoje za sedaj mala antanta, balkanski pakt in zasnovani budimpeštanski statut, ki pa se največ tiče Nemčije. Če bo prišlo do zaključka tega pakta, prevzame Avstrija na sebe odgovornost, ki jo bo morala oddaljiti od njene naravne usode, vendar pa se ne sme pozabiti, da je vsak tak pakt brez Nemčije gola fantazija.

Mala antanta in Avstrija

PRAGA, 24. februarja. »Narodni Politika« prinaša zelo zanimiv članek pod naslovom »Italijansko-nemški dvoboj«, v katerem pravi, da se blje boj med Italijo in Nemčijo za Avstrijo. Države male antante, ki so pripravljene za vsak primer, imajo čas in bodo počakale, kako se bodo razvili odnošaji med velesilami. Tudi države male antante budno zasledujejo vsako fazo tega boja in dokler ne bodo direktno tangirane, nimajo razloga, da bi se silele v sprednje vrste.

Francija se oborožuje

PARIZ, 24. februarja. V kuluarjih parlamenta se govori, da se vlada resno bavi z mislijo podaljšati kadrski rok. Zunanji minister Barthou, ki je leta 1913. kot ministrski predsednik uvedel 3-letni vojaški rok v Franciji, se pogaja z vojnim ministrom maršalom Petainom. Pogajanja med obema državnikoma so uspela in je bilo ob prisotnosti Tardieuja sklenjeno, da ne bo podaljšani samo vojaški rok, marveč se bo povečala tudi vsa vojna moč Francije. Minister za zrakoplovstvo general Denain je zahteval kredit 3 milijarde frankov za popolno opremo aeroplanskega kadra.

SUVICH ZAPUSTIL BUDIMPEŠTO.

BUDIMPEŠTA, 24. februarja. Konferenca med Suvichem in Gömbösem je trajala včeraj od 10. do 13. ure. Nato je bil pri Gömbösu de Jouvenel. Popoldne je sprejel Suvich domače in tuje časnikarje, nekaj pred polnočjo pa je odpotoval preko Dunaja v Rim.

MINISTRSKI PREDSEDNIK NA ZATOŽNI KLOPI.

PARIZ, 24. februarja. Bivši francoski ministrski predsednik Francois Marcal je bil osumljen goljufije, aretiran in izročen v zapore pariškega sodišča. Obtožen je, da je ogoljufal delničarje neke zapadno-afriške trgovske družbe za 35 milijonov frankov, odnosno, da je odgovoren za to izgubo, ki jo ima omenjena družba. Obtoženca brani bivši predsednik republike Millebrand.

SNeg V TRIPOLISU.

RIM, 24. februarja. Iz Bengazija poročajo, da je te dni zapadel sneg v Tripolitani in da je obležal zlasti na področju Gadele. Na nekaterih krajih je sneg visok 40 cm in je ponekod radi tega promet prekinjen. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi kdaj v teh krajih zapadel sneg.

Dnevne vesti

Davek na reklamo v časnikih in časopisih povišan. Pretekli torek 20. t. m. je stopil v veljavo odlok o povišanju davka na reklame v časnikih in časopisih. Od tega dne bo pobirala davčna uprava naslednje takse od objavljenih oglasov in notic, ki so reklamnega značaja: mali oglasi do površine 20 cm² za vsako objavo 2 Din, do velikosti 50 cm² 5 Din, do velikosti 100 cm² 20 Din, do velikosti 400 cm² 40 Din, za oglase nad 400 cm² površine pa 80 Din. Doslej se je pobirala oglasna taksa v zneskih po 50 par. 1, 3 in 5 Din.

Iz profesorske službe. Na murskoboški gimnaziji je postavljen za honorarnega profesorja Stanko Logar.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

Kalvarija kot izletna točka. Blizajoče se pomladansko vreme izvabi marsikoga na našo najbližjo izletno točko Kalvarijo. Do pred kratkim pa so se ti izleti v večini primerov onemogočili že na prvi strmini, ker je pot bila tako poledenela, da je bilo treba res posebnega poguma in spretnosti v hoji. Proti vrhu je pot olajšal takrat še sneg, zadnje dni se je pa položaj spremenil. Spodnja pot je postala pristopna, zato pa je zgoraj, zlasti preko stopnic, prehod tudi za drznega turista skoro onemogočen. Nekaj vsakdanjih obiskovalcev si pač pomagajo, kakor si ve in zna. Riziko takega izleta ob povratku pa so pred kratkim nekega dne bridko občutile neke dame, ki so bile tako korajžne, da so se preko poledenelę strmine povzpelle srečno na vrh, toda pri vrnitvi niso več mogle navzdol. Ob bridkem joku in stoku so komaj našle izhod. Oni, ki se jim ne zdi škoda obleke, si pomagajo na ta način, da sedejo in zdrčijo po ledu navzdol. Ljubitelji naše Kalvarije torej upravičeno kritizirajo, in žele, da bi se tudi v tem oziru nekaj ukrenilo.

»Slovenski bralni krožek« se obrača na vse šefe uradov s prošnjo, da podprejo po svojih močeh novoustanovljeni »Slovenski bralni krožek«, katerega naloga je, širiti domači revialni tisk. Da bi bilo zbiranje naročnikov olajšano, se je odločil krožek, da se obrne na šefe z okrožnicami, katere naj blagovolijo sprejeti, se naročiti na »Slovenski bralni krožek« in ga s temi okrožnicami priporočiti svojemu osebju. Okrožnice se bodo raznašale v začetku prihodnjega tedna.

Razglas mestnega avtobusnega podjetja. Ravnateljstvo mestnega avtobusnega podjetja sporoča, da bo zaradi slabe frekvence ukinilo podaljšano vožnjo od gostilne Pulko do Prešernove ulice na Tezmem.

Dohodki našega tujkega prometa. Naš tujski promet je do leta 1930. stalno naraščal, zaradi vedno slabše gospodarske konjunktüre in svetovne krize pa je prišel nato padati. Statistika o tujkem prometu nam pove, da je naše letoviške kraje obiskalo 1930. leta 256.147 tujcev, 1932. leta pa samo 150.000. Lani se je položaj že nekoliko izboljšal in je prišlo k nam v prvih osmih mesecih nad 173.000 tujcev. Če računamo, da potroši vsak tujec v deželah z razvitim turizmom povprečno na dan 150 Din, potem kaj lahko izračunamo, koliko vrže tujski promet blaginji našega gospodarstva. Vse kaže, da smo za tujski promet še vse premalo navdušeni in da je prihod tujcev v naše kraje le priložnost, kar je posledica naše propagande. V najbližji bodočnosti pa se bo razvil prav gotovo tako, kakor je razvit v nekaterih drugih državah, ki vedo ceniti rentabilnost tujkega prometa.

Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 26. t. m. ni prireditve. Naslednje predavanje bo v petek 2. marca, in sicer se nadaljuje politično-ekonomski cikelus. Znameniti ruski znanstvenik g. univ. prof. dr. Bilimovič iz Ljubljane predava o načrtnem gospodarstvu. Problem načrtnega gospodarstva je postal centralni problem pri ekonomski ureditvi sedanjega kaotičnega narodnega gospodarstva in ga hočejo uresničiti vsaka na svoj način mnoge države od Rusije do Amerike. Od njega pričakujejo nov procvit blagostanja.

Dobrodelni cerkveni koncert. V težkih časih naj tudi kulturno delo služi dobrodelnosti. Zato je »Maribor« pripravil cerkveni koncert, na katerem bo izvajal nekaj najizrazitejših cerkvenih skladb. Na koncertu bomo pa slišali tudi veličastna glasbena dela, izvajanja na orgljah. Pestrost koncerta bodo povečali tudi solisti, za tenor g. Živko, za bas g. Neralič, za čelo g. Bajde. Na orglje bo igral znani slovenski skladatelj g. prof. Tomo. Koncert bo imel prave ljudske cene: sedeži po 10 in 15 Din, stojišče po 5 Din, dijaška stojišča po 2 Din. Ves dobiček koncerta je namenjen mariborski dobrodelnosti, in sicer Vincencijevi konferenci in mestni pomožni akciji. Celotni spored koncerta še objavimo.

Jadranska noč 3. marca. Za to letošnjo prireditev Jadranske straže je vsesplošno zanimanje posebno med našimi damami, ki kar tekmujejo med seboj, katera bo ta večer v lepši narodni noši. Zaradi tega se bodo ta večer najlepšim našim priznala tri darila namesto samo eno, kakor je bilo prvotno namenjeno. Prireditveni odbor je iz svoje iniciative naročil 12 narodnih noš, ki bodo na razpolago onim damam, ki se bodo v ta namen prigrasile v društveni pisarni. Ženska sekcija kr. o. iz Ljubljane se bo oficijelno udeležila prireditve v narodnih nošah pod vodstvom njene agilne predsednice ge. M. Pirkmajerjeve. Naši moštvarji tekmujejo v tem, da bo ta večer Unionska dvorana vredna imena naše lepe riviere, zato naj se tudi naše občinstvo oddolži Jadranski straži s tem, da se prireditve v velikem številu udeleži in tako pokaže, da ve tudi naše mesto ceniti važnost Jadranske straže in našega modrega Jadrana, za katerega obrambo stojimo vsi, da ga ohranimo naši zedinjeni domovini.

Žrtev poklica. Včeraj dopoldne je v delavnicah državnih železnic na kor. kol. doletela 34letnega delavca Ferdinanda Široa lužja nezgoda. Prišel je v dotiko z žico, v kateri je bil električni tok. Močna napetost toka mu je povzročila na nogah tako hude opekline, da so ga morali poklicani reševalci prepeljati v mariborsko bolnišnico.

»Pri lipi, Anderle, danes v soboto in jutri v nedeljo pojedina domačih klobas. V nedeljo jazz-godba.

Opozorjamo na današnji oglaš »Mednarodni velesejem v Prahi!«

Pozor, krojači in šivilje! Praktičen pri-krojevalni tečaj po najnovejšem sistemu bo prireditelj prihodnje dni v Mariboru g. Schauer. Po tem sistemu je kroj izredno skrajšan in zboljšan in ga je tudi posebna strokovna komisija v Ljubljani leta 1932. ocenila najboljšo zaradi izbornega in sijajnega prilaganja. Tečajni pouk se bo delil ločeno za dame in gospode, kakor tudi za začetnike in one, ki so se učili krojiti po drugem sistemu ali metodi. Za začetnike traja pouk 10—20 ur, za ostale 3—4 ure. Tečajji bodo ob večernem času. Vsi zainteresirani se vabijo, da se čimprej zgledajo v pisarni Združenja krojačev v Mariboru, Slomškov trg 14. Za Združenje krojačev: M. Pravičič, s. r., t. č. tajnik.

Kolesarsko društvo »Perun«, sekcija Tezno, sklicuje za soboto 3. marca redni občni zbor v prostorih gostilne Barič na Tezmem ob pol. 20. uri s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev in pozdrav, 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo tehničnega referenta, 5. poročilo blaginika, 6. poročilo nadzornega odbora, 7. volitev upravnega odbora in revizorjev, 8. volitev sportne komisije, 9. določitev vpisnine, članarine in ustanov, 10. raznoterosti. Odbor.

Krajevna organizacija JNS za I. mestni okraj ima drevi ob 20. uri v restavraciji v Narodnem domu svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Poročala bosta domača poslanca in senator dr. Ploj. Vsi člani in somišljeniki naj se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Propagandni odsek K. o. JNS za V. okraj, nadaljuje svojo sejo 26. t. m. v prostorih gostilne »Pri Vipavcu«. Udeležba članov odseka kakor ostalih odbornikov obvezna! Dobrodošli tudi prijatelji organizacije. Začetek ob 20. uri. Prosimo točnosti.

Lutkovno gledališče Sokola v Narodnem domu uprizaro jutri v nedeljo ob 15. uri pravljico igrano v 5. slikah »Marbuel, črni sluga pekla«.

Zbor naših strelcev. Strelsko okrožje Maribor bo imelo v nedeljo 4. marca ob 9. uri dopoldne v kavarni »Jadran« svoj letošnji občni zbor. Na občni zbor so vljudno vabljeni vsi strelci in prijatelji strelskega sporta. Posebej pa so še vabljeni slovenski lovci.

Izredne skupščine JUU v Beogradu ne bo. Prosvetno ministrstvo je razveljavilo svoj prvotni odlok, s katerim je dovolilo dopust delegatom za izredno skupščino, ki je bila najavljena za 4. marca v Beogradu. Zaradi tega je izredna skupščina stanovske učiteljske organizacije odgodena.

Združenje rezervnih častnikov in bojnikov, pododbor v Mariboru, javlja svojemu članstvu, da bo letošnji redni občni zbor v nedeljo 11. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v dvorani hotela »Zamorec« v Mariboru. Dnevni red bo članstvu objavljen s posebnim dopisom.

Damski studio ZKD pripravlja v režiji Vi. Skrbinske Tollerjevega »Hinkemana«. O Tollerju smo slišali mnogo na dubrovniškem kongresu Pen-kluba. Pripravljala se nam torej presenečenje.

Enodnevni tečaj v cepljenju vinske trte in o trsničarstvu sploh bo v soboto 10. marca t. l. na banovinski vinarski in sadijski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Krajevna organizacija JNS za II. mestni okraj v Mariboru bo imela v torek 27. t. m. ob 20. uri v zadnji sobi kavarne »Jadran« širši članski sestanek. Na sestanku bodo poročali senator g. dr. Ploj, mestni župan g. dr. Lipold in narodni poslanec g. dr. Pivko.

Zveza upokojenih častnikov, vojaških uradnikov in njih vdov in sirot v Mariboru ima svoj letni občni zbor dne 25. februarja ob 10. uri v dvorani hotela Halbwidl.

Strelskim družinam, Uprava strelskega okrožja Maribor sporoča, da bo letni občni zbor strelskega okrožja dne 4. marca t. l. ob 9. uri v kavarni »Jadran«.

Radio Ljubljana. Spored za nedeljo 25. t. m. Ob 7.30: pouk o premovanju govodi v letošnji sezoni, predava inž. Beno Venko; 8.15: poročila; 8.30: gimnastika, predava Ivko Pustišek; 9: versko predavanje, predava dr. Mihael Opeka; 9.15: prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve; 9.45: plošče; 10: o pomenu dvojčkov in njihovi socialni manjvrednosti, predava dr. Božo Šterl; 10.30: moški pevski zbor »Svoboda« iz Hrastnika; 11.15: slovenska glasba, izvaja radio-orkester; 12: čas, ruska instrumentalna in vokalna reproducirana glasba; 16: izboljševanje zemljišč, predava inž. Alfonz Pirc; 16.30: ljudska igra, izvaja skupina g. Danilove; 17.30: citre in harmonika na ploščah; 20: prenos operete iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila. Spored za ponedeljek 26. t. m. Ob 12.15: reproducirane Dvořakove kompozicije; 12.45: poročila; 13: čas, filmski zvezdniki pojo na ploščah; 18: gospodinjska ura: snajenje madežev, poučuje ga. Prašnikarjeva; 18.30: o vorstvih, predava France Terseglav; 19: reproducirane ouverture; 19.30: poročila za tujino v esperantu, poročila prof. Modričan; 20: kabaretni večer; 22.30: čas, poročila, plošče.

Eleganten pisemski papir v mapah: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11.

Grajski kino. Od danes 24. t. m. dalje »Sinja luč Dolomitov«. Krasen alpski velofilm, kakršnega še ni bilo na platnu. Izborna igra, zanimiva, lepa vsebina. Glavne vloge: Leni Riefenstahl, Matthias Wiemann.

Kino Union. Od danes 24. t. m. dalje izborna veseloigra »Zaljubljeni hotel« (Vesela naslednica), film poln humorja, smeha, krasne glasbe in najnovejših šlagerjev s šarmantno Any Ondro v glavni vlogi.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroča kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesa.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Sobota, 24. februarja ob 20. uri: »Scampolo«. Poslednjič v sezoni. Najnižje cene. (Sedeži po Din 12, 10, 8, 6, 4; stojišča po 3 in 2 Din.)

Nedelja, 25. februarja ob 15. uri: »Trnjulčica«. Otroška predstava po najnižjih cenah. (Sedeži po Din 12, 10, 8, 6, 4; stojišča po Din 3 in 2.) — Ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Premiera. Gostovanje Erike Druzovičeve. Izven.

Ponedeljek, 26. februarja ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Gostovanje Erike Druzovičeve.

Sedeži po Din 12, 10, 8, 6, 4 in stojišča po Din 3 in 2 se dobe pri otroški predstavi »Trnjulčica«, ki bo jutri v nedeljo ob 15. uri. Predstava, pri kateri sodeluje tudi del orkestra, splošno ugaja.

Premiera Kalmanove operete »Vijolica z Montmartra« bo jutri v nedeljo ob 20. uri. Naslovno ulogo poje članica zagrebške opere Erika Druzovičeva, ena najboljših pevk tega gledališča, ki je obenem izvrstna igralka. »Vijolica z Montmartra« sama na sebi pa spada muzikalno in vsebinsko med najbolj posrečena dela tega žanra, tako, da bo ta uprizoritev vsekakor vsek letošnje glasbene sezone. Premiera bo »izven«. Prva ponovitev te operete bo v ponedeljek 26. t. m.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova« grenčica celo pri zdražljivem črevesju brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izvoz naših prašičev na Češkoslovaško. Pred kratkim je bil med našo državo in Češkoslovaško dosežen sporazum o načinu izvoza prašičev iz Jugoslavije. Po tem sporazumu bo imel naš izvoznik za 75 odstotkov kontingenta mastnih prašičev svobodno izbiro komisionarja v Češkoslovaški. Naše zadrage bodo prašiče izvažale direktno češkoslovaški organizaciji konzumnih združenj in se bodo pri tem stroški pri prodaji zmanjšali za polovico. Ta sporazum je bil sklenjen začasno na 2 meseca in ga morata odobriti obe vladi.

Sejem za prašiče. Včerajšnji sejem za prašiče je bil zelo živahen, pripeljali so 157 prašičev in jih je bilo prodanih 59. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 100—130 Din, 7 do 9 tednov stari 150—160 Din, 3 do 4 mesece stari 200—250 Din, 5 do 7 mesecev stari 330—360 Din, 8 do 10 mesecev stari 450—500 Din in leto stari 680—750 Din, 1 kilogram žive teže 7 do 8 Din, mrtve pa 9,50 do 10 Din.

Sobotni trg. Na današnji trg so pripeljali slaninarji 37 voz zaklanih prašičev. Okoliški kmetje pa 12 voz krompirja, čebule in drugih poljskih pridelkov. Na trgu so stali tudi 4 vozovi sadja. Bogata izbira je bila na kokošem trgu, kjer je bila živahna kupčija. Prodajali so piščance par po 25 do 35 Din, kokoši po 20 do 35 Din, race po 25 do 35 Din, gosi in purane pa po 35 do 65 Din. Cene blaga so bile naslednje: krompir 0,75 do 1 Din, čebula 1 do 2 Din, česen 8 do 10 Din, hren 6 do 7 Din, italijanska solata 12 do 16 Din, kislo zelje 3 Din, repa 1,50 do 2 Din, ohrovt glava 1 do 2 Din, glav-nata solata 1 do 2,50 Din, zeline glave 1 do 3 Din, cvetača 3 do 5 Din, jajca 0,50 do 1 Din, jabolka 4 do 8 Din, hruške 6 do 10 Din, oranže 1 do 2,50 Din, citrone 0,50 do 1 Din. Precej je bilo na trgu tudi lesene, pletene in lončene robe.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 0,3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 0,0 stopinj C; barometer je kazal pri 14 stopinjah 744, reduciran na ničlo 742,2; relativna vlaga 94; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo vreme mirno, jasno, zjutraj hladno, čez dan pa topleje.

Kartografska razstava na velesejmu

Za časa XIV. Ljubljanskega velesejma, ki bo od 30. maja do 10. junija t. l. priredi odbor Ljubljanskega velesejma veliko kartografsko razstavo. Med tem bodo razstavljene tudi geološke karte, ki bodo vzbujale brez dvoma zanimanje obiskovalcev. Kaj so geološke karte, je večinoma znano. To so karte, v katere je vrisano, iz kakšnih kamenin je sestavljena zemeljska podlaga katerega kraja: ali je iz apnenca, laporja, peščenjaka, glin, itd. Zaznamovano ima tudi, kako te plastiležijo, ali so nagubane, ali prelomljene in kako potekajo ti prelomi.

Kakšno praktično vrednost imajo geološke karte, vam povedo rudarski inženirji in gradbeniki. Geološka karta pove inženirju, kje ima razkopavati premog ali rudno, kako se razprostira plast v globini, kje naj napravi rove in jake, da bodo kmeti dobili vodo, ali pa razkrije, ali ne bo zrakovalna voda. Gradbenik vpraša najprej geološko karto, kod naj spelje cesto, da bo bolj trdna, da jo ne bodo zasipavali plazovi in ne bo nepotrebnih stroškov z vednimi popravili. Iz geološke karte se da približno tudi preračunati, koliko bo stalo delo. Ako je treba kopati vodnjak s podtalno vodo, je treba prej preiskati zemeljske plasti v globini, ali imajo dovolj potrebne vode in v kakšni globini; vse to nam pove geološka karta.

V nekaterih krajih se ponavljajo od časa do časa silni potresi, tako v Ljubljani, Brezicah, Zagrebu itd. Geološka karta nam pojasni vzrok teh dogodkov: ta mesta ležijo namreč ob velikih zemeljskih prelomih, ali celo na njihovem križišču. Tudi za poljedelca ima geološka karta svoj pomen. Rodovitna prst ali ornica nastaja namreč iz kamenin, ki ustvarjajo njeno podlago. Kdor pozna te plasti, ve tudi, kakšnih gnojil potrebuje dotična prst. Iz geološke podlage sklepa gozdar, kakšno drevo bo uspevalo na dotičnih tleh i. t. d.

Dasi nam nudi geološka karta v mnogih primerih velike koristi, je bila do sedaj vse pre malo poznana in vnoštevana.

Državne in samoupravne uradnike opozarjamo, da bo v ponedeljek 26. t. m. ob 19.30. uri v Aljaževi sobi hotela »Orel« tovariški sestanek državnih in samoupravnih uradnikov zaradi razgovora o »Podpornem društvu državnih in banovinskih uslužbencev« s sedežem v Ljubljani in s posebnim poverjeništvom v Mariboru. Državni in samoupravni uslužbenci se vabijo, da se tega sestanka udeležijo.

Boj našega učiteljstva za obstanek

Zborovanje učiteljske organizacije v Mariboru

Predvčerajšnjim dopoldne je bilo na I. dekliški osnovni šoli v Mariboru važno in pomembno zborovanje učiteljske organizacije za mesto Maribor. Zborovanje je vodil predsednik g. Ciril Hočevar, predavanje o metodi risanja pa je imel g. prof. Klopčič. Po predavanju, ki je nudilo zborovalcem marsikaj koristnega, je predsednik podal poročilo o nedavnem zborovanju banovinske organizacije. Omenil je referate nekaterih banovinskih svetovalcev na zadnjem banovinskem zasedanju in naglasil, da je žalostno dejstvo, da govori pred takim forumom nepoklican človek in omenja anacionalnost slovenskega učiteljstva. Še bolj žalostno pa je dejstvo, da ni nihče v banovinskem svetu na te gorostasne trditve reagiral. V zadevnem bo mestna učiteljska organizacija poslala merodajnim činiteljem primerno spomenico.

Ker so se raznesle vesti, da bodo v najkrajšem času reducirane vse omožene učiteljice, je organizacija zavzela svoje stališče. Po stavljem predlogu naj bi bile odpuščene učiteljice, ki še nimajo 10 službenih let brez pokojnine in odpravnine, učiteljice, ki imajo do 20 let službe z enkratno odpravnino, učiteljice pa, ki imajo nad 20 let službe, naj bi bile odpuščene s pokojnino. Naglasil je, da obstoja nevarnost, da bo zadevni predlog prodrl.

Zato so zborovalci sprejeli predlog, ki ga je stavil nadučitelj g. Alt: upokojijo naj se vsi učitelji s polno službeno dobo, upokoje naj se vsi, ki to sami žele: mladoporočene učiteljice naj se reducirajo, vendar pa se naj upošteva pri redukciji njih socialni položaj. Hvalevredna je bila tudi ideja, ki so jo zborovalci sprejeli, da naj se ustanovi poseben fond s sodelovanjem zveze zadrug, v katerega bi vplačevali učitelji in učiteljice določene zneske nekaj let pred upokojitvijo. Iz tega fonda naj bi se vloženi denar črpal z obrestmi, dokler ne bi dobili pokojnine.

Najzanimivejša pa je bila debata, kako rešiti veliko brezposelnost učiteljstva. Prav toplo je pozdravili izvajanja učitelja g. Malenška, ki je apeliral na tovarištvo, pa ne na tako, ki je samo na jeziku, marveč na tovarištvo srca. Zastopal je popolnoma pravilno stališče, ko je obsodil dvojne zaslužkarje, ki so nogosti tudi med učiteljstvom. Stavil je zadevne predloge, ki pa niso dobili odziva in so šli zborovalci mimo, ne da bi prišlo sploh do podrobnejšega razmotrivanja.

Predsednik je debato zaključil in poročal o izredni skupščini, ki bo 4. marca v Beogradu. Kot delegat je bil izvoljen predsednik g. Hočevar, ki bo zastopal mestno učiteljsko organizacijo.

Soko'stvo

Iz Sokola Maribor I. V letošnji 4. številki »Borbe« je bila objavljena vest pod naslovom »Nacionalist«, v kateri je bila storjena krivica našemu članu in odborniku, socialnemu referentu Sokola I. br. Miroslavu Wagnerju. Vest je namreč poudarjala, da se je br. Wagner vrnil v naše društvo. Zadevo je odbor obravnaval na zadnji svoji seji in ugotovil, da je br. Wagner že 28 let član Sokola. Po prihodu v Maribor si je kot Čeh najel učitelja Sokola za slovensčino in se dobro naučil našega jezika. On sam, kakor tudi njegova žena sta pristopila k sokolskemu društvu Maribor I. že pred leti in je bila njegova žena celo 2 leti podnačelnica, on sam pa je bil že lani odbornik, na letošnjem običnem zboru pa je bil na splošno željo članstva izvoljen za socialnega referenta društva, in to kljub svoji veliki zaposlitvi. Odbor Sokola Maribor I.

Poljčane

Učiteljsko zborovanje. V četrtek se je vršilo na tukajšnji osnovni šoli zborovanje učiteljev slovenjebistriškega okraja, ki ga je vodil namesto obolelega predsednika, podpredsednik Janže Kovič. Prisrčno je pozdravil ta upokojeno tovarišico Negovetičevu, nato pa prešel k čitanju posameznih dopisov, od katerih je bil zlasti zanimiv pregled, kakšne vse mogoče poklice imajo možje naših učiteljic. Največ učiteljic je seveda poročenih s stanovskimi tovariši. Učiteljstvo je nato vzel v pretes nove učne načrte. Porazdelilo se je na posamezne kategorije šol in po večurnem posvetovanju predlagalo k načrtu razne pripombe glede odmere učnih ur in izbire snovi k posameznim predmetom. Celokupno učiteljstvo čestita g. banu k njegovemu 50letnemu jubileju. Prihodnje zborovanje bo sklical predsednik.

Prvi letošnji živinski in kramarski sejem bo v Poljčanah v ponedeljek 26. febr.

Ptuj

Vodna zadruga za regulacijo Pesnice se namerava ustanoviti v Ptuj. V ta namen se je vršil sestanek v prostorih okrožnega cestnega odbora, katerega so se udeležili zastopniki prizadetih občin in ostali zainteresirani, katerih zemljišča mejijo na Pesnico. Izvoljen je bil pripravljalec odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno, da se zadruga ustanovi čimprej in se prične z delom, ker povzroča Pesnica, kakor znano, ob času poplav veliko škodo na poljih in travnikih.

Na javni cesti blizu Ptujске gore sta se srečala 20letni tovarniški delavec Blaž Vuk iz Stopercev in 20letni čevljarški pomočnik Franc Kojc iz Priloha. Ker je med njima obstajalo sovraštvo zaradi dekleta, sta bila brž skupaj. Prepiru, ki je nastal, je sledil pretep, ki se je končal s tem, da je Vuk obležal s težkimi poškodbami. Kojc ga je z dolgim železnim kopitom nevarno poškodoval na glavi in mu zlomil tudi levo roko. Orožniki so Kojcu nevarno čevljarško orodje zaplenili in izročili sodišču, kjer pride do končnega obračuna.

Nezgoda. 18letna Antonija Spindlerjeva pos. hči iz Stare ceste pri Ljutomeru, je prišla pred 2 mesecema pod voz, kjer je dobila nevarne poškodbe na desni nogi. Ker ni poklicala zdravnika in je rane sploh zanemarila, so nastale komplikacije in zastrupljenje, da so jo morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Njeno stanje je zelo nevarno. 55letni posestnik Jože Plohl iz Hlaponcev je padel na poledeneli poti tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo in si nategnil kite. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

Za pospešitev naše zunanje trgovine. Pri ministrstvu za trgovino in industrijo je bil te dni na podlagi predloženih pravih registriran »Jugoslovanski siamski komitet«, ki si je nadel nalogo vzpostaviti neposredne trgovske zveze med našo državo in kraljevino Siamom. V komitetu sodelujejo poleg drugih tudi gg. dr. Juraj Tomičič, šef »Zavoda za unapredijevanje spolne trgovine« pri vladi v Beogradu; Vladimir Arko, industrijec in predsednik trgovske zbornice v Zagrebu; inž. Vladimir Remec, industrijec v Ljubljani. Kot eksperti za Siam sodeluje naš ožji rojak g. inž. Ferdo Lupša, ki je bil 15 let v Siamu v državni službi in si pridobil za osnovanje komiteta tudi največ zaslug. Ker so po dolgem delu sedaj pravila potrjena, bo začel komitet z intenzivnim delom. O napredku tega dela bomo še poročali.

Errah:

Stranke na zadružni podlagi

(Listek za moške.)

Bilo je tako-le lanskega leta nekoč, ko sem prejel po pošti prijazno pismo in v njem prijazne vrstice z manj prijazno položnico. Komu pa so položnice sploh prijazne? Rad bi spoznal tistega, ki se razveseli, ko najde v pismu namesto zaljubljenih besed ali iskrenih voščil in podobnih prijetnih zadevčin — položnico! To pomeni vedno: seži v žep in plačaj! Saj bi, če žep ne bi bil prazen. Prosim vas, povejte mi samo, kdo ima dandanes poln žep? Njegovo ime bomo, če mi ga javite, objavili v vseh listih in bo postal na mah slaven in spoštovan, vsaj tako kakor monsieur Aleksander Sergej Stavijsky, če ne še veliko bolj. In bodo potem zaradi njega še demonstracije, bo kri, demisijska, kriza in sploh spektakel prvega razreda ali »prvog stepena«, kakor pravijo naši južni bratje. V tistem prijaznem pismu z neprijazno položnico je bilo, ljudje božji, rečeno, naj bi se blagovolilo tudi moje blagorodno blagorodje vpisati med pristaše in člane nove jako za blagor očetnjave vnete in za vsestranski horizontalni in vertikalni razvoj našega milega zedinjenega troedinega naroda za vzete stranke, ki se je osnovala na — zadružni podlagi!

»Heureka!« sem blagovolil vzklikniti, ko sem prebral to tako prijazno pismo, vse zaljubljeno v plemenitost mojega pre blagorodnega blagorodja. Pa zakaj tudi ne »zaljubljeno«, saj je stranka vendar nežnega spola in je bila tista, ki mi je poslala prijazno pismo, poleg tega še mlada, zelo mlada, takorekoč komaj ro-

jena in krščena. In zaljubljeno, snubeče in vabeče pismo mlade in zale stranke z lepim imenom je za moškega v »zrelh letih« vsekakor nekaj prav prijetnega, mikavnega in laskavega. Da sem pa vzkliknil »Heureka!« ni bilo zaradi ženskega spola, mladosti in lepega, zvnečega imena moje snubilke, marveč zaradi ideje, ki se mi je tisti hip ukresala v glavi, kakor se ukreše iskra, če te kdo s pestjo prijazno »poboža« po buči. Rajnki senor (kljukice na »n« naša tiskarna nima, zato nisem jaz kriv pravopisne napake) Kristof Kolumb gotovo ni bil tako vesel, ko je postavil jajce pokonci na mizo, kakor sem bil jaz tedaj, ko se mi je spričo prijaznega pisma ukresala piramidna ideja.

Spoznal sem bil namreč, da se bliža naši mili očetnjavi nezasiščen razvoj nesluštenih strankarskih možnosti. Stranka na zadružni podlagi, prosim vas! Se ne zavedate vse, svet spreminjajoče veličine te iznajdbe? Kdor hoče biti član, mora plačati 10 Din pristopnine in vsaj en delež po 100 Din. Na prvi pogled sem spoznal, da bi se s to iznajdbo dala idealno rešiti celo brezposelnost, ki je najtežje zlo zle sedanjosti. Tako bi n. pr. lahko vsakdo, ki je brez posla in zaslužka, pa je vnet za horizontalni in vertikalni napredek naroda in domovine, ustanovil svojo stranko na zadružni podlagi. In če bi ne bil preveč utrujen od dolge brezposelnosti (brezposelnost utruja, le poizkusite!), bi lahko pridobil vsak dan vsaj enega ali dva pristaša za novo stranko, kar bi pomenilo stalen dohodek 110 ali 220 Din na dan. S tem bi pa nova stranka že lahko prav uspešno skrbela za horizontalni in vertikalni napredek njene ustanovitelj ter milega našega naroda in nadvse ljubljene domovine. In bi

tako dobili v Jugoslaviji veliko stranko, ko smo sedaj »s te strani« tako revni, da nas je sram pred Francozi, ki jih imajo 37 in Bolgari, ki jih imajo 99 in pol itd. in bi bilo potem Francoze in Bolgare in druge sram pred nami.

Pa ni to še vse, kar sem spoznal iz tistega zelo prijaznega pisma mlade in duhovite stranke. Spoznal sem tudi še to, da bi se potem lahko ustanovila zadružna zveza stranke! Čemu? Še niste ugenili? Res ne? Naloga te zadružne zveze strank bi bila podpirati včlanjene stranke na zadružni podlagi za primer pomanjkanja članov in ob elementarnih katastrofah, kakor so n. pr. volitve. Tako bi stranka, ki bi imela premalo članov, ki so vplačali v red pristopnine in deleže, lahko zaprosila pri svoji zvezi za kredit v obliki toliko in toliko volilcev, kolikor bi jih pač bilo treba za zagotovitev izvolitve njenih poslancev. Po volitvah bi te volilce seveda v redu vrnila in še kakšnega povrhu za obresti. (Saj jih tedaj itak ne bi več potrebovala in so volilci po volitvah vedno nepotrebni in samo v veliko napoto in zdražbo.)

Bi pa imela zadružna zveza strank na zadružni podlagi še drug hvalevreden in prepotreben delokrog. Tako bi n. pr. lahko iz skupnih dohodkov plačevala dnevne tistim kandidatom tistih zadružnih strank, ki ne bi bili izvoljeni (vsi vendar nikoli ne morejo biti izvoljeni!). In bi potem ne bil nihče prikrajšan: tisti, ki bi bili izvoljeni, bi prejeli dnevnice od države, tisti, ki ne bi bili, pa od zadružne zveze strank in bi bili potem vseeno vsi poslanci in bi se čutili voditelje milega naroda in nad vse ljubljene domovine in ne bi bilo več zavisti ne volilnega mačka ne kakršnihkoli drugih nevšečnosti. Tudi se potem noben kandidat ne bi toliko gna-

za to, da bi bil izvoljen. »Figo«, bi dejal, »saj dnevnice mi ne pobegnejo in ne pobege mi delo za horizontalni in vertikalni napredek milega naroda in nadvse ljubljene domovine!« Pa bi se potem poslanci lahko menjavali in bi eno parlamentarno dobo prejeli eni dnevnice od države in drugi od zadružne zveze strank, drugo dobo pa spet drugi po zamenjavi.

Da, »Heureka!« je bilo še premalo, kar sem mogel vzklikniti, ker bi se lahko dogodile še veliko večje in pomembnejše stvari v korist milega naroda in nadvse ljubljene domovine. Lahko bi se n. pr. zgodilo, da bi oblast razpustila stranko, ki bi se imenovala »klerikalna« (ime sem izbral brez tendence, prosim, samo zato, ker je splošno priljubljeno in mi je prvo zdrknilo z jezika, pardon — s peresa). Razpustila bi jo iz tega ali onega razloga, saj je razlogov več in so moškega, ženskega in srednjega spola, in bi ji imenovala zaradi objektivne likvidacije ali reorganizacije komisarija iz »liberalnih« vrst. Možnost situacij bi bilo tedaj zelo veliko in bi se lahko dogodile zelo zanimive stvari, o katerih bi se pisalo, govorilo, debatiralo, filozofiralo itd. in bi bilo obilo snovi za spretna peresa in za tiste, ki jih umejo sukati po papirju, ki je pravijo, zelo potrepljiv in prenese vse.

»Heureka!« Za horizontalni in vertikalni razvoj našega milega naroda in nad vse ljubljene in nepozabne domovine bi bila realizacija te ideje nadvse priporočljiva in bi iznajditelj, ki je ustanovil prvo stranko na zadružni podlagi, vsekakor zaslužil mesto v senatu, zlato kolajno, ulico v vsakem mestu in ob zadnji uri pogreb na državne stroške.

P. S.: K stranki nisem pristopil, ker je bilo že proti koncu meseca.

Pobrežje

Človekoljubno delo. Rdeči križ na Pobrežju je imel pred dnevi svoj občni zbor. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno živahno in plodonosno delovanje v pretekli poslovni dobi. Krajevni odbor je pod spretnim vodstvom svojega zaslužnega predsednika g. Matije Volka storil vse, kar se je pač v teh hudih časih storiti moglo. V občini je poslovala pomožna akcija v obliki šolske kuhinje, kjer so dobivali ubožni šolarji in mnogi občinski siromaki opoldan potrebno hrano. Kuhinjo je vodil šolski upravitelj g. Klemenčič, kuhanje pa je oskrbela njegova požrtvovalna gospa. Na dan je bilo razdeljenih do 110 obedov. Za božičnico je bilo obdarovanih 80 najrevnejših šolarjev z obutjem, obleko, perilom in drugimi šolskimi potrebščinami. Za uboge rudarske družine v Trbovljah se je darovalo 200 Din. Vse te stroške je krajevni odbor kril s čistim dobičkom dveh svojih gledaliških predstav in pa s prostovoljnimi prispevki raznih dobrotnikov in socialno čutečih občanov. Krajevni odbor si prizadeva pomagati bližnjemu, kjer le more. Zato naj bi občinstvo polnoštevilno pristopalo k temu dobrodelnemu društvu.

Konjice

Seja sreskega cestnega odbora. Dne 13. tm. je bila seja konjiškega cestnega odbora, katero je vodil v odsotnosti načelnika g. dr. Ervin Mejak kot podnačelnik odbora. Prisostvovali so razen dveh odbornikov seji vsi ostali odborniki, dalje okrajni glavar g. dr. Mate Suhač, zastopnik progovne sekcije in banovinski tehnik g. Kudašev. Glavna točka dnevnega reda je bilo razpravljanje in sklepanje o proračunu za leto 1934-35, ki izkazuje potrebščin 606.648 Din in pokritja 608.188 Din. Predvidena je v načrtu 35% okrajna cestna doklada na vse neposredne državne davke. Ta proračun je bil po stvarni daljši debati odobren in je odposlan kr. banski upravi v končno odobritev. Lanski načrt proračuna je izkazal potrebščin 715.622 Din, pokritja pa Din 721.753, ter je bila v načrtu 46% cestna doklada, ki jo je pa kr. banska uprava znižala na 14%. Iz novega proračuna je razvideti tudi, da se je ustanovil gradbeni sklad za novi most čez Dravinjo v Dražji vasi in je vstavljen v novi proračun prvi obrok za ta sklad v znesku Din 20.000. Na seji so se obravnavale tudi druge manj važne zadeve.

Ustanovitev krajevnega odbora Jadranske straže. Ustanovni zbor JS se je vršil 14. tm. zvečer v občinski posvetovalnici. Udeležba na zboru je bila precej pičila in je bilo mučno ugotoviti, da so tvorili izjemši dveh oseb vsa ostala udeležbo javni nameščenci, kakor da bi se to društvo ne tikalo tudi drugih slojev, zlasti naših pridobitnih slojev, ki imajo gotovo interes na propevanju Jadranske straže. Predsednik prip. odbora okrajni šolski nadzornik g. Božidar Gselman je imel uvodoma lep programatičen govor o namenu in nalogah JS. Prečitana pravila so se soglasno sprejela, kakor so bila tudi odobrena poročila funkcionarjev prip. odbora. Pri volitvah je bil na predlog g. dr. Ervina Mejaka izvoljen naslednji odbor: Božidar Gselman, šol. nadzornik, predsednik, odborniki: učitelj Lojze Malenšek, šol. upraviteljica Nuša Brataniš, zdravnik dr. Ante Goričar, notar Rado Jereb, zas. Lojze Križnič, učiteljica Nada Polakova, postajenačelnik Stanko Sajovic in poštni upravitelj Viktor Vagner. V nadzorni odbor so izvoljeni: Filip Kulterer, veterinar; dr. Ervin Mejak, advokat in dr. Mate Suhač, okrajni glavar, kot namestnika pa zas. uradnik Ivan Tratenšek in oskrbnik Josip Zdovec.

Uradna izdaja telefonskega imenika. Prometno ministrstvo bo izdalo v začetku marca nov uradni telefonski imenik za dravsko banovino, ki bo brez oglasov in mastnih tiskov. Imenik, v katerem bodo upoštevane vse spremembe do izdaje, se bo prodajal pri vseh poštah v dravski banovini.

Kolkovanje računov. Odslej moramo kolkovati račune za znesek od 20 do 100 Din s kolkom za 50 par, račune za zneske nad 100 Din pa s kolkom za 1 Din. Računi za zneske pod 20 Din so prosti takse.

Kulturne vesti

Publikacije Slovenske Matice

Redne in izredne izdaje v letošnjem letu

Slovenska Matica v Ljubljani, ki je temeljito spremenila svoj program in ga prilagodila novim potrebam, bo izdala letos za svoje člane in navadno članarino sledeče tri knjige: Prevodov iz svetovne književnosti 14. in 15. zvezek, ki bo sta obsegala tretje in četrto knjigo velikega romana Leva Nikolajeviča Tolstega »Vojna in mir«. Tretja knjiga bo pa »Dnevnik cesarja Marka Avrelija« v Sovretovem prevodu. Knjiga bo opremljena tudi z avtorjevo sliko. Ime Mark Avrelij sodi med najpomembnejša imena, kar jih premore stari Rim, zato je njegov dnevnik še vedno velike vrednosti, zlasti za spoznavanje starinske kulture in življenja sploh.

Obseg teh treh knjig bo znatno presegel onega dosedanjih vsakoletnih publikacij S. M., saj bodo imela skupno nad 60 tiskovnih pol, torej okoli 1000 strani. Članarina zanje ostane 50 Din, za vezavo se pa doplača 12 Din za vsako. Knjige bodo izšle že meseca aprila. Oni, ki bi radi dobili prvo in drugo knjigo romana »Vojna in mir« v lepem prevodu Vladimirja Levstika, plačajo za obe broširani 60 Din, vezani pa 84 Din. Prihodnje leto bo pa S. M. izdala zaključni zvezek monumentalne Kidričeve »Zgodovine slovenskega slovstva« (do Prešernove dobe), »Novele« Miška Kranjca in po možnosti še eno izvirno slovensko leposlovno knjigo.

Mimo teh rednih, bo pa izdajala S. M.

Ljubljanski Zvon, 2. Druga letošnja številka L. Z. prinaša Levstikov esej »Poslanstvo besede« (predavanje o naši mariborski Ljudski univerzi); Mileta Klopčiča pesem »Umirajoča stanka«; Viltovo osmrtnico v Župančičevem prevodu; Juša Kozaka odlomek iz romana »Dvojni obraz«; Franceta Bevka nadaljevanje romana »Človek brez krinke«; Slavka Gruma črtico »Ljubezen v podstrešju«; Frana Govekarja začetek »Pisem Ivana Cankarja meni«. Mirana Jarca nadaljevanje »Črni rož« (II. Zrelo noči); »Sodobne probleme«, anketo o krizi slovenskega Narodnega gledališča (v Ljubljani); Književna poročila: M. Javornik »Črni breg« (Juš Kozak), Mare Husove »Njene službe« (V. F.); Glose: »Situacija ob prvem natisu Sonetnega venca« (Fr. Kidrič); Obzornik: »Iskanje rasnega boga« (B. Borko), »Država in literatura« (B. Borko), »Georges Duhamel za zaščito pisateljske svobode« (A. Gspan); »Iz latinske Amerike« (A. D. ebeljak). »Jules Romains (ao).

Dom in svet, 1—2. V tej letošnji dvojni začetni številki je napisal Fr. Vodnik esej »Domovina, glej človek!« (Ob petnajstletnici Cankarjeve smrti); St. Gogala esej »O problemu izobraževanja našega naroda«; Ivan Pregelj novelo »Od pod Seli do Ročinja«; Janez Jalen novelo »Mlaji«; Miran Jarc pesem »Ko se ura ustavi«; Anton Vodnik pesem »Tožba«; B. Fatur pesmi »Prošnji sonet«, »Sonet bolesti« in »Sonet skritosti«; J. Kastelic pesem »Pastirica«; Ksaver Meško dramski misterij »Henrik, gobavi viteze«; Fr. Stelč »Wladislaw Skoczylas in poljsko narodno slikarstvo«; A. Breznik »Jezik naših

odslej tudi izredne publikacije. Prva bo izšla že letos v jeseni, in sicer bo to prvi del, velikega in pomembnega dela univ. prof. dr. Antona Melika »Slovenija«. L. 1935. pa izide tretji del Cankarjeve »Zgodovine likovne umetnosti« (Renesanca). Tudi četrta in zaključna peti del te zgodovine izideta med izrednimi publikacijami prihodnjega leta. Posebno pozornost vzbuja že sedaj Melikova »Slovenija«. Prvi del bo obsegal 370 strani velike osmerke ter bo bogato ilustriran: okoli 140 slik in več zemljevidov. Za naročnike vnaprej bo stala ta knj. za broširano 120 Din, vezana pa 134 Din. Ta prvi del bo celota zase in bo obsegal vse, kar spada k pregledni sliki slovenske zemlje, in to vsega ozemlja, kjer prebivajo Slovenci strnjeno, ne glede na državne meje. Drugi del, ki izide pozneje, bo obsegal opis posameznih pokrajin.

»Slovenija« bo razvrščena v uvod, v katerem bo podana lega Slovenije v zemljepisnem in zgodovinskem pogledu. Nadaljnja poglavja pa bodo: površinsko lice, podnebje, zgodovina poselitve, gospodarstvo, notranje gibanje prebivalstva, naselja in pokrajinske enote na slovenski zemlji. Naročniki tega dela plačujejo naročnino lahko na obroke, vendar tako, da plačajo ob prejemu že zadnji obrok, sicer pa plačajo celo vsoto ob prejemu. Interesenti naj se javijo pri poverjenikih ali pa naj se oglase pismeno pri S. M. v Ljubljani, Kongresni trg 7.

pripovednikov«; Razglednik prinaša: Književnost: W. Shakespeare »Hamlet« v Župančičevem prevodu (Frst); Nekaj leposlovja naših književnih družb: Malešič »Izobčenci«, M. Hus »Njene službe«, I. Molek »Veliko mravljišče«, P. Dörfer »Mutasti greh«, V. Deželić ml. »Kragulj«, I. S. Turgenev »Lovčevi zapiski« in »Plemiško gnezdo« (J. Logar), Fr. Stelč »La Slovénie« (dr. I. P.), L. Novy »Blätter aus der slowenischen Lyrik« (dr. I. P.), Sinclair Lewis »Arrowsmith« (dr. J. Šilc), S. R. Minclov »Ko so hrasti šumeli« (dr. J. Šilc); Novo gledališko slovstvo (S. Škerl). Iz sodobnega srbsko-hrvatskega književnega življenja (T. Debeljak); Glasba: »Jesenska glasbena sezona v l. 1933« (M. Tomc); Zapiski: Obisk naših književnikov v Sofiji.

Janez Žiga Valentin Popovič. Letos poteka 160 let, kar je umrl na Dunaju znamenit nemški jezikoslovec, vseučiliški profesor J. Z. V. Popovič, ki je bil rojen l. 1705. v Arclinu pri Vojniku na Spodnjem Štajerskem kot Slovenec in je svojo pripadnost k slovenskemu narodu tudi vedno izpovedoval. Razen z jezikoslovstvom se je ukvarjal tudi z botaniko, posebno z gobami. Bil je prvi v Avstriji, ki se je zavzemal za to, da se piše vsak glas le z eno samo črko. To načelo je pozneje zmagalo pri večini Slovanov, zlasti tudi pri nas Slovencih.

Slovenski protestantski pisci. Zbral in uredil Mirko Rupel. Tiskovna zadruga je izdala te dni krasno antologijo slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja z razpravami in komentarji. O delu bomo še poročali.

Boj žene za pravico enakopravnosti

GOVOR PROF. OLGE OSTERMANOVE NA ZBOROVANJU JUGOSLOVANSKE ŽENSKÉ ZVEZE V BEOGRADU.

V zadnjem času so se ponovno pojavile odločne zahteve po eliminiranju ženskih moči iz javnih služb. Z ozirom na to je Jugoslovanska ženska zveza v Beogradu sklicala pred dnevi protestni shod, katerega se je udeležila tudi zastopnica zagrebške zveze, prof. Olga Ostermanova, znana boriteljica za pravice in enako pravnost naših žena in imela daljši govor, v katerem je odločno nastopila proti eliminiranju ženske moči iz javne službe.

Ostermanova je izvajala: »Preživljamo težko ekonomsko in socialno krizo in razumljivo je, da si prizadevajo vse države najti izhod iz nje in ustvariti nekaj, na osnovi česar bo mogoče vsem članom

vsakem gospodarstvu, smo bile in smo za varčevanje tudi v veliki ekonomski celoti v naši državi. Kakor ima v vsaki ekonomski celoti vsak član svoje dolžnosti in svoje pravice, tako je to tudi v državi, kjer morajo imeti vsi njeni člani, moški in ženske, nesporno pravico do življenja in je etična dolžnost tistih, ki državo upravljajo, da ustvarjajo vsem zadovoljive življenjske pogoje. Nastane sedaj vprašanje, kako naj se izvede princip varčevanja, ki vodi k sanaciji razmer in kako naj se istočasno ustvari ugodni pogoji za življenje vseh članov državne ekonomske skupnosti, torej tudi za one, ki so si te življenjske pogoje pridobili s svojim šolanjem in ki lahko s svojimi umskimi sposobnostmi pomagajo do napredka naše države.

Zdi se, da je tendenca današnje dobe, da se ta važni ekonomski in socialni problem splošno reši na škodo žene, čeprav je naobrazena žena ali mladenka v zadnjih desetih letih opravljala svojo dolžnost na vseh področjih, kjer je mogla razviti in pokazati svoje sposobnosti in svojo delavnost ter si je tako pri zadovoljivem izvrševanju dolžnosti pridobila pravico do materialne preskrbe in neodvisnosti. Žena je v svoji strokovni naobrazbi postala uradnica, zdravnica, inženierka, arhitektinja, profesorica, advokatinja itd. Zaradi tega pride pri opravljanju svoje dolžnosti prav tako kakor moški v neki pravni odnos napram oblasti, ki so njen delodajalec. Za svoje delo mora biti plačana. V tej ekonomski neodvisnosti in v svoji pravici, ki izhaja iz njenega dela, je žena ustvarila svoje življenje samostojno, toda mogla je, držeč se sankcioniranih zakonov, ki ji dopuščajo možitev, vršiti čisto svojo funkcijo: žene uslužbenke in žene matere.

Žena uradnica, ki se omoži, ne obremenijuje izdatkov državnega gospodarstva, ker so njeni dohodki radi zadnjih reform uradniškega zakona bili itak zmanjšani, če je bila poročena z državnim uradnikom. Po njeni smrti ne dobe niti mož niti otroci pokojnine. Plačana je torej samo za svoje delo, če je omožena ali samska. Če ima otroke ali jih nima, ne dobi po moževi smrti, če je državni uradnik, nobene pokojnine. V primeru, da ni njen mož državni uradnik, se sploh ne smatra njena družina kot uradniška in njeni otroci ne uživajo tistih ugodnosti, ki jih imajo otroci državnega uradnika, in po njeni smrti ne dobe pokojnine ter morajo stradati, če mož ni imovit in še nima zaslužka. Ne more se torej nikakor trditi, da je njen odnos napram njene mu delodajalcu parazitski, marveč bazira na nekem pravnem principu dela in plače. Če bi se torej izvedlo varčevanje v našem državnem gospodarstvu na račun ženskih moči, bilo to v katerikoli obliki, potom redukcij, vpokojitve ali znižanja plače, bi bila storjena krivica ženskim članom državne skupnosti. Žena kot uradnica je šla v življenje na podlagi svoje izobrazbe in kvalifikacije, ki si jo je pridobila s šolanjem, naslanjajoč se na zakone in verujoč v njihovo stabilnost. Resnica je, sila spreminja zakone, a ta sila, ki bi mogla sedaj vplivati na spremembo zakona, je kriza današnje dobe. Vso težo in bol tega udarca bi prav verjetno najbolj občutila poročena žena uradnica. Državna oblast kot delodajalec v veliki državni ekonomiji se mora brigati za vse svoje člane. To je princip, nedvomno pravičen, in žena se po svojem globokem, humanem in socialnem pojmovanju ne more in ne sme upirati temu principu. Toda, kakor zahteva pravičnost, da se pomaga onim, ki začenjajo svoje življenje v skupnosti, tako bi bilo na drugi strani nepravilno, da bi bila pri tem prizadeta prav žena, ki je uredila življenje svoje in svoje družine pod pogoji, ki so jih dopustili zakoni na podlagi njenega šolanja. To bi pomenilo splošen ekonomski propad mnogih družin in bi s tem dobilo to vprašanje tudi splošni socialni in moralni značaj, ker je v povojni dobi ekonomska preskrba, kakor žene tako moža, ustvarjena na minimumu eksistence rodine.

Pustimo za enkrat z vida ta važni moment v razvoju žene, po katerem hoče kot samostalni faktor sodelovati v kulturnem progressu svojega naroda in računajmo samo z razmerami, kakršne so.

Branko Mašič:

PERUNIKA

Legenda.

Tako oborožen je odšel po razsvetljenih stopnjicah gori v dvorano, od koder se je slišalo odvrtno razgrajanje pijanih gostov.

Neopaženo je stopil na prag dvorane: kakršne je bil zapustil, take je bil zopet našel.

Samo nekaj pijanih skribov, pevcev in plesalk se je bilo zbralo okoli njegovega prestola, kjer so pili in razlivali močni anizet z žganjem iz pirinča, sladkorja in kokosovega mleka. Nekega sužnja so postavili na prestol, postavili mu na glavo faraonovo tiaro, vso posuto z demanti in najredkejšimi adidari, na kateri se je izrad čela blestel kakor solnčni svit veliki karbunkel, sipajoč dež pisanih žarkov na vse strani. V roko so mu dali žezlo s finimi pitureskami iz suhega zlata in slonove kosti, pa se mu klanjali in se norčevali iz njega.

Sužnji je kazal svoje bele goste zobe in se smejal, kakor objesten pavijan...

Videč jih, kako se brezbrizno smejejo in prepevajo, si je faraon želel, da bi tudi

on bil na njihovem mestu, da bi v pijanosti, pesmi in veselju pozabil na svoj zločin. Potem se mu je zahotelo, da bi z golim mečem navalil na vse, zlasti na ženske, one podle nizke ženske, ter jih vse razsekal na kose. Njihov jok, klicanje na pomoč in vzdihovanje, se mu je zdelo, bi ga pomirilo in mu nudilo užitek. Toda tedaj se je spomnil Perunike in onega njenega zadnjega pogleda, ki ga je mučil in preganjal bolj kakor vse njegove prejšnje žrtve. Da bi se rešil vseh teh neprijetnih misli, je nenadoma zatrobil z vso silo na svoj rog, nato pa vzel korobač in pričel, smejoč se kakor norec, mahati po onih, ki so spali ali pa pijani ležali na preprogah.

Ves dvor se je vznemiril. Pritekli so sluge in sužnji, perjaniki in dvorjani, prišli so celo oni, ki so že odšli spat, in vsi so se deloma pijani deloma zaspani zbrali okoli njega. Toda faraon se je samo smejal in veselil te svoje šale. Potem je kazal naj znova zaigrati, zaplešati, zapojati, naj znova prinese na mize jedil, vina in slaščice, da se nadaljuje zabava, gostija in popivanje.

Tak, kakršen je bil, ves oborožen, je sedel na prestol, segel po velikem vrču sladkega omamnega eliksirja ter namignil z roko starcem, ki so se leno in počasi

zbrali, naj zopet zaigrajo na svoje harfe. Zadoneli so meliki, žalostni zvoki, zajokali so presunljivi disonantni akordi z razglašeni harf in godba je zadonela nekam žalostno, razbito, kakor da bi se oglašala iz puščavskega groba nedolžne Perunike. Ubijalec tega ni slišal ne občutil. Prazneč vrč za vrčem je vedno bolj klonil na prestol, postajal je pijan do nezvesti.

Počasi se je zopet vračala tišina. Samo še nekoliko obnemoglih, zaspanih in pijanih ljudi se je držalo pri mizah.

Skozi odprta velika okna je prihajal svež jutranji zrak. Na vzhodu je pričelo nebo bledeti in rdečiti se je pričela prva nežna rožnata zora. Iz zelenega in svežega dvornega vrta se je slišalo tiho ščebetanje slavcev in drugih ptic, ki so tožili in vzdihovali za ugašajočo mesečno nočjo.

Čim je napočila zora, je prišel na dvor siv zlomljeni starček, oblečen v grobo sukno ter ogrnjen z dolgim albornosom iz kozje kože brez rokavov. Tiho je vzdihoval, plakal, da so mu debele starčevske solze močile dolgo sivo brado.

Sužnji so ga takoj spoznali. Bil je prerok. Spustili so ga gori v dvorano pred faraona.

Na pragu ga je dočkal grobi, pijani

smeh gostov, sprejelo ga je hripavo petje faraonovo.

Dobri prerok se je zgrozil nad sliko, ki se je nudila njegovim starim očem.

Vedel je prav dobro, da si nihče ne bi upal niti prsta položiti na njegovo Peruniko, zato je mogel tak zločin zagrešiti samo on, brezbožni hudodelec in tiran.

Ves obupan, kakor da je izgubil zavest, je prišel sedaj pred faraona, da ga vpraša, zakaj je ubil Peruniko, njegov edini up in uteho? Zakaj mu je oskrnil dom? Kaj mu je sirota storila zlega, ki v vsem svojem življenju še niti mravlje ni pogazila?

In ko je videl pijanega faraona ter njegove goste, kako so nebrizno prepevali, se neumno šalili in smejali, je prekipevala v njem jeza, prevzela ga je želja po pravičnem maščevanju, zmagali so v njem občutki poštenja, kreposti in ljubezni. Ves trepečoč, kakor da namerava storiti nekaj strašnega, je napravil nekaj korakov po dvorani ter nato zaklical s silnim, pretresujočim glasom:

»E-ej... gorje vam, satanovi sinovi, ki ste že do vratu zagazili v greh in nečistost! Gorje vam, ker mi vam več rešitve! Večno trpljenje, zgoče kakor večni ogenj, bo upepelilo vaše zakrknjene duše.«

(Se nadaljuje.)

Sport

Sahlaški turnir za prvenstvo savske banovine bo dne 11. in 12. marca t. l. v Zagrebu. Turnirja se udeležijo tudi mariborski sabljači, člani tukajšnjega akademskega sablaškega kluba, in sicer gđ. Mirovičeva, gđ. Pihlerjeva, prof. Cestnik, državni juniorski prvak v epeju dr. Pihler, Vičar in Zupanc.

ISSK Maribor, sekcija table-tenis. Drevo ob 18. strogo obvezen sestanek vseh članov v telovadnici v Cankarjevi ulici. Vabljeni so tudi vsi, ki žele vstopiti v klub.

Klub slovenskih kolesarjev in motociklistov »Perun« poziva članstvo, da se polnoštevilno udeleže spreveda, ki se bo razvil jutri, v nedeljo, ob 20. od glavne ga kolodvora po Aleksandrovi cesti do hotela »Orel«, kjer bo svečana razdelitev nagrad zmagovalcem motociklistov na Tezmem in smuškega prvenstva dravske banovine in MZSP.

Mariborski akademski sablaški klub sporoča, da se od danes naprej spremeni delovni razpored, in sicer vežbajo: Sablaška sekcija (oddelek I) vsak torek in petek od 20. dalje, drugi oddelek pa vsak ponedeljek od 19. in vsako sredo od 18. dalje; gimnastična sekcija: vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 20.; sekcija table-tenis: vsako sredo od 20. in vsako soboto od 18. dalje. Vse vežbe bodo še nadalje v telovadnici dekliške meščanske šole v Cankarjevi ulici (vhod skozi dvorišče iz Razlagove ulice), kjer se sprejemajo tudi nove prijave.

SK Železničar: ISSK Maribor. Jutri, v nedeljo 25. t. m. se bo odigrala na igrišču SK Železničarja ob 15.30 prijateljska nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Železničarjem.

Žrtve današnje bede.

V neki mali delavski vasi blizu Madrida je družina nekega delavca trpela silno pomanjkanje. Oče, ki ni našel dela, je šel po svetu in pustil doma ženo s šestimi otroci. Nekega dne je mati vlekla svojemu sinu, naj sleče obleko, da jo bo nesla v zastavljalnico. Sin je ubogal. Mati je dobila v zastavljalnici malenkosten znesek, za katerega je kupila lačnim otrokom kruha. Ko pa je prišla domov, je našla starejšega sina s prestreljeno glavo ležati v sobi. Pri hiši je bil še samokres, na katerega je popolnoma pozabila. Silno si je očitala, da ni zastavila samokresa in je v hipni duševni zmedenosti postrelila vseh pet otrok in si tudi sama pognala kroglo v glavo.

Gospodarska zadruga krojaških mojstrov v Mariboru Try svobode 6

se priporoča s svojimi najboljšimi krojaškimi strokovnjaki za izdelavo raznih oblačil po meri in po najnovejši modi. Specijalni zavod za uniforme. Velika izbira angleškega, češkega in domačega blaga razne kvalitete po konkurenčnih cenah.

V tekmi s smrtno zmagal človek

Edini človek na svetu, ki ga je pičila strupena kača mamba pa je oslal ž v

V Angliji so doživeli lani dogodek, ki spominja po svoji dramatičnosti na najfantastičnejši domislek pustolovske literature. To je bila prava drama eksotične džungle v Evropi, čije junak je prvi človek, ki je preživel pik najnevarnejše strupene kače mamba.

John Ryan, asistent stare, po vsej Angliji znane trgovine z živalmi v Glasgowu, je nekega dne nič hudega sluteč odprl aluminijasto posodo, ki jo je bil poslal brez posebne deklaracije tvrdki v Glasgow njen zastopnik na Holandskem. Ker rabijo take posode za prevoz plazilcev, je asistent domneval, da najde v nji nestrupeno kačo, morda drevesno kačo ali pa javanskega zelenca. Namestu tega je pa prišla iz posode temna kača, in čim je asistent segel po nji, ga je pičila. V naslednjem trenutku jo je asistent stlačil nazaj v posodo. In komaj je posodo zaprl, se je zgrudil, kakor bi ga bila zadela strela. Prepeljali so ga brž v bolnišnico, kjer so takoj ugotovili, da ga je pičila strupena kača, toda pomagati mu niso mogli. Utripanje srca mu je vidno pojemalo, vse telo mu je začelo strašno otekati. Zdravniki so bili že obupali nad njim; saj proti strašnemu strupu te kače navadno sredstvo nič ne pomaga. Pač, bila je še ena možnost, če bi dobili serum proti kačjemu strupu, ki ga pa izdelujejo samo v londonskem zoološkem vrtu v posebnem zavodu.

Toda od Glasgowa do Londona je dobrih 400 milj, a tu je šlo za ure, morda

celo za minute. Človeško življenje je viselo na niti. In tedaj se je pričel fantastični lov za to edino pomočjo, začela se je edinstvena tekma s smrtno, ki je že iztegala svojo koščeno roko po mlademu človeškemu življenju. Ta čas, ko so napenjali zdravniki vse sile, da bi nesrečnega asistenta rešili iz objema smrti, ko so mu dajali najrazličnejše protistrupe, ne da bi imeli najmanjšega upanja, da bi ga iztrgali smrti, je drevel asistentov prijatelj v dirkalnem avtomobilu za škotskim ekspresom, tem najhitrejšim vlakom na svetu, ki je pravkar odpeljal iz Glasgowa.

To je bil obupni poskus, ki se je zdel vsem zaman. Brzjavniim potom je pa letela istočasno vest ravnatelju zavoda v londonskem zoološkem vrtu, naj brž pripravi vse potrebno. Požrtvovalni prijatelj je še iste noči prispel v London. Njegov dirkalni avto je dohitel ekspresni vlak, drveč v noč s strahovito brzino; mož s kaseto, v kateri je bila spravljena smrtonosna kača, je skočil v vlak v trenutku, ko je slednji nekoliko zmanjšal svojo hitrost.

V londonskem zoološkem vrtu v oddelku za plazilce ga je že pričakoval ravnatelj, ki je takoj spoznal v kači mamba, najstrašnejšo strupeno kačo, ki je pomenil njen pik doslej neizogibno smrt. Po srečnem naključju pa pozna zdravniška veda le serum proti strupu te strašne kače. Učenjaki so ga odkrili šele nedavno. In s tem serumom, z edinim sred-

stvom, z edino nado, je nastopil zvesti asistentov prijatelj drugo etapo odločilne tekme s smrtno, odpeljal se je nemudoma nazaj v Glasgovo. Zopet je drevel ekspres, zopet je dirjal dirkalni avto in v prvih jutranjih urah je bil rešilni serum v rokah zdravnikov, ki se jim je bilo končno vendarle posrečilo zadržati iskro življenja v asistentovem telesu tako dolgo, da je prišla pomoč, ki je pa seveda niso pričakovali.

Vsak trenutek bi bil lahko prinesel smrt in zato se je bilo treba hitro požuriti. Takoj so pripravili instrumente in vbrizgali serum umirajočemu asistentu v žile. In čez piclo uro je bil boj s smrtno končan, zmagalo je življenje! Čudno! Najbrž ni mnogo primerov v zgodovini človeštva, da bi v tako napeti borbi s smrtno zmagal človek, da bi zmagalo življenje, kajti po izjavi šefa zdravnikov je šlo samo še za pet minut, pa bi bil asistent mrtev. Mož je lahko ponosen, saj je prvi človek na svetu, ki ga je pičila ta kača, pa je ostal živ.

Pohod lačnih proti Londonu

Proti Londonu koraka 12 skupin nezaposlenih, kjer nameravajo v nedeljo prirediti velike demonstracije. V vsaki skupini je po več tisoč brezposelnih delavcev in nameščencev. Akcijo brezposelnih pa podpirajo tudi z vso silo intelektualni krogi, tako da je pričakovati, da bodo v nedeljo v Londonu veliki nemiri. Demonstranti nameravajo iti pred parlament in dati tam duška svojim zahtevam.

Pariški šoferji stavka'o

Šoferji v Parizu že stavkajo nekaj dni. Na ulicah pride vsak čas do hujših incidentov, ker je med šoferji nekaj takih, ki so kršili solidarnost in stavko. Stavka pa bo trajala prav gotovo še nekaj dni, ker šoferji ne popuste niti za las od svojih zahtev.

Nestrpnost.

Gost: »Natakar! Pa moj pražen zaječ?«

Natakar: »Že gre!«

Gost: »Ali ne bi mogli napraviti, da bi tekel?«

Premoder je bil.

Neki Newyorčan je zavaroval škatlo cigar proti požaru. Ko jih je pokadil, je šel s »čiki« po zavarovalnico. A moral je tožiti. Sodnik mu je ugodil. Zavarovalnica pa ga je ovadila, da je namenoma zapalil zavarovane predmete. In obsojen je bil na 3 mesece zapora.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

11. do 18. marca 1934

svetovni velesejem

na katerem so zastopani
NARODI IN DRŽAVE

ZNIŽANA VOŽNJA

za brzovlake in navadne vlake

Jugoslavija 25%

Češkoslovaška 50%

Avstrija 25%

Madjarska 25%

Opozorjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Čehoslovaški preje 33%, sedaj 50% popusta.

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Ljubljana Aleksandrova cesta 2. ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT, PUTNIK, Gajeva ulica, za nebotičnikom 687

Otvoritveno naznanilo!

Naznanjam, da sem otvoril na
Aleksandrovi cesti št. 6

tapetniško in torbarsko delavnico

ter se cenj. občinstvu vljudno priporočam.

Martin Šterbal.

Prvovrstni svetli premog

nudi samo **Branko Mejovšek**
Tattenbachova ulica 13 Telefon 24-57po **Din 37** - za 100 kg

Prodaja „Carbo paketov“

POSJOJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena i. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje.

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22. nasproti tvrde V. Weigl.

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

ZLATO.
zlatnike in platino kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata. Orožarska ulica 8. 2642

COUCHI, ZOFI, MADRACE
kakor tudi vsa tapetniska dela naročite najugodnejše pri Ferdu Kuharju, Vetrinjska ul. 26. 4413

BUČNO OLJE.
vedno sveže, priporoča J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Taborska 7. 548

NOVOPOROČENCI POZOR!
Pri nakupu kuhinjske posode in opreme sprejemem tudi na delni odpis vložnih knjižic Mestne hranilnice, Spodnještarske in posojilnice v Narodnem domu v Mariboru. Albert Vicel, Maribor, Gosposka ul. 5. 684

MODERNE DIVANE
kavče, naslonjače ter vsa tapetniska dela izvršuje solidno in najceneje Novak, Koroška c. 8, Vetrinjska ul. 7. 691

ZAKONSKI PAR BREZ OTROK
išče mesto hišnika. Naslov v upravi »Večernika«. 704

NAZNANJAN CENJENEMU OBČINSTVU.
da sem otvoril v Slovenski ulici števil. 16 čevljarsko delavnico. Se priporočam. Josip Pankliher. Delo solidno, cene zmerne! 708

TRGOVINO
s stanovanjem na prometnem kraju oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 719

VOZILA
za odvoz približno 5000 m³ zemlje potrebujem. Ponudbe na naslov Marko Rosner, Maribor, Slovenska ul. 13. 745

3000 m³ ZEMLJE
oddam brezplačno v Melju na prostoru, kjer se ista nahaja. Jugosvila, Maribor-Melje, Gubčeva ulica. 746

SOLIDNO DELO
in zmerne cene, so najboljša reklama. Na zalogi mehka spalnica in kuhinja. Sprejemam vsakovrstna naročila. Mizarstvo Korošec, Levstikova ul. 9. 729

Prodaj

KREDENCA ZA JEDILNICO
in salonsko ogledalo (bruseno) ceneno na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 589

VEČ STARIH VOZOV
vsled pomanjkanja prostora ceneno na prodaj pri Pickelu C., Koroševa ul. 39. 660

MANUFAKTURNO BLAGO
prodaja proti hranilnim knjižicami v polni vrednosti trgovina z mešanim blagom Jakob Preac, Tattenbachova ulica 3, Maribor. 683

NA PRODAJ HIŠA,
nahajajoča se na zelo prometnem kraju v Slovenski Bistrici. Zelo ugodna prilika za kavararja ali sploh obrtnika. Ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Hiša v Slovenski Bistrici«. 688

STAVBIŠČE
solnčna, zaščitenega lega na prodaj. Radvanjska cesta 7. 693

ENODRUŽINSKA HIŠA
z vrtom v lepi ulici v Mariboru, jako ugodna na prodaj. Vprašati pri A. Korenu, Smetanova ul. 34/III. 694

RAZMNOŽEVALNI APARAT
skoraj nov, poceni napredaj. Lepa, nova omara za seme, nadalje stiskalnice za kope in angleški priročnik »Comertine« za samouke angleškega jezika. F. Hartinger, Aleksandrova cesta 29. 696

ENOSTANOVANJSKA HIŠA
dve sobi, kuhinja, klet in vrt, ugodno na prodaj. Pobrežje, Stržunska ulica 6, zraven Gubčeve. 697

NA PRODAJ
nova otomana za Din 500.—, dve široki omari iz trdega lesa Din. 1200.—, šivalni stroj Din 450.—, Maribor. Smetanova ul. 59. 705

NA PRODAJ
nova, vili podobna hiša, 10% čistega donosa, 7 minut do glavnega trga, cena Din. 400.000 in nova hiša na Teznu s 5 stanovanji za Din. 180.000. Vprašati: Maribor, Smetanova ul. 59. 706

MALA PARCELA
v Boltenkovi ulici na prodaj. Vprašati Aleksandrova cesta 16, pri Stavberju. 710

ŠIVALNI STROJ
malo rabljen, proda poceni Ussar, Trubarjeva ulica 9/I. 718

SPALNICA
nova, mehka, napredaj. 1400 Din. Miklošičeva 6, mizarstvo. 742

OMARA ZA LED
poceni na prodaj. Pichler, Tržaška cesta 39/I. 722

PRODAJ POSTELJO
nočno omarico, psiho in stol za otroke. Vprašati je pri upravi. 725

Dunajski velesejem

(„WIENER MESSE“)

od 11. do 17. marca 1934

(V Rotundi do 18. marca)

Sejem za luksuzne predmete in vsakdanje potrebščine. — Sejem za pohištvo. — Britanska razstava. — Madžarska razstava. — Sejem za tkanine. — Konfekcija za dame in gospode. — Pletenine. — Modna kožuhovina. — Keramika in steklo. — »Lepo potovanje«. — Internacionalna razstava avtomobilov in motornih koles. — Tehnična razstava. — Sejem stavbarstva in cestnih zgradb. — Sejem izumiteljev. — Razstava živil. — Vzorčni sejem za poljedelstvo in gozdarstvo. — Nikak vizum prepustnic! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod preko meje v Avstrijo. — Madžarski prepustni vizum se dobi proti izkazu sejmske legitimacije na mej. — Znatni popust pri vožnjah na jugosl., madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju in v zračnem prometu. — Pojasnila vseh vrst pri »Wiener Messe«-A. G., Wien VII.

kakor — za trajanja Lipskega pomladnega velesejma — pri informacijskem oddelku v Lipskem Ringmesshaus, in pri častnih zastopstvih v Mariboru: Podružnica Ljubljanske kreditne banke in Tujsko prometna zveza, Aleksandrova c. 35. 686

Mali oglasi

NOVA ENODRUŽINSKA HIŠA
z vrtom poceni na prodaj. Studenci, Cvetlična ulica 8. 727

STARO VINO
lastnega pridelka od 100 litrov do več polovnjakov na prodaj v Vrazovi ulici 9 pritičje, desno. 736

Nekoliko polovnjakov prvovrstnega **JABOLČNIKA**
dobite tudi v manjši količini ter prvovrstni rizling na prodaj. Vinogradništvo Ipavice-Reichenberg, Košaki 62. 700

Posest

TRGOVINA

in gostilna se da v najem Din. 10.000.— Parcele na periferiji 10 Din m². — Novozgrajba s tremi stanovanji 70.000 Din. — Dobrodošča gostilna na periferiji 120.000 Din. — Trgovska hiša s tremi lokali, hlevom in garažo 220.000 Din. — Vinogradno posestvo, 14 orolov, blizu mesta, 2 hiši, do 250.000 Din. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ul. 28. 698

Znanja želi

ŽELIM ZNANJA
s starejšim solidnim gospodom. Dopiše na upravo »Večernika« pod »Soliden«. 695

Pouk

ANGLEŽINJA,
diplomirana učiteljica, poučuje angleščino. Miss Edith Oxley, Krekova 18/II. 657

VEČJA KOLIČINA PŠENICE SLAME

prešane, v balah, na pročaj. Pri odvzemu 10 bal cena bali 10 Din. Ponudbe, pismeno ali ustmeno, nasloviti na Weiss-a, Maribor, Puškinova ulica 6, pritičje. 672

Stanovanje

MIRNA, POŠTENA GOSPA
išče majhno sobo s številnim kom s 1. ali 15. marcem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Zanesljiva 538«. 680

STANOVANJE
eno- ali dvosobno, s kuhinjo, v sredini mesta, iščeta zakonca brez otrok, oba uradnika, s 1. aprilom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Promp ten plačnik«. 692

IŠČEM SOBO IN KUHINJO
s 1. aprilom v mestu na solni strani. Plačam točno. Naslov v upravi »Večernika«. 707

ODDAM SOLNČNO STANOVANJE
dve sobi in kabinet. Praprotnikova ulica 6. 711

ODDAM STANOVANJE
sobo in kuhinjo, z električno lučjo in vodovodom. Vodnikova ulica 11 Tezno. pri »Kovini«. 712

IŠČEM STANOVANJE
sobo in kuhinjo, s 1. aprilom. Sebastian Dunst, tovarna Doctor & drug. 720

ŠTIRISOBNNO STANOVANJE
s pritliklami iščem s 15. marcem ali 1. aprilom. Ponudbe pod značko »Mirna stranka na upravo lista. 731

STANOVANJE
oddam s 1. marcem. Studenci, Ciril-Metodova ul. 4. 734

Službo dobi

UČENKO
sprejme atelje za perilo Rupnik Slovenska ul. 20. 659

Sprejem pridnega dečka, dobrih staršev kot **UČENKA ZA TRGOVINO.**
Albin Novak, Maribor, Glavni trg 18. 682

IŠČEM RAZNAŠALCA
za raznašanje kruha. Prednost imajo oni, ki so doma v Razvanju ali Pekrah. Naslov v upravi »Večernika«. 685

UČENKO.
ki bi imela takoj nekaj plače sprejme modistinjo Dravska ul. 10. 703

ČEVLJARSKI
PRIKROJEVALEC
sposoben za boljše delo, išče zaposlitve. Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 747

MIZARKEGA MOJSTRA
iščem. Naslov v upravi »Večernika«. 723

Sobo odda

SOBICO
oddam s hrano ali brez. — Vprašati Aleksandrova c. 64 pri hišnici. 689

OPREMLJENO SOBO
oddam eni ali dvema gospodinjicama. Kacijanerjeva ulica 10/II, vrata 15. 699

LEPO SOBO
s posebnim vzhodom ter dobro domačo hrano oddam gospodu. Frankopanova ul. 23. pritičje. 710

V BLIŽINI PARKA
oddam sobo boljši, starejši gospodinjci ali gospodu. Naslov v upravi »Večernika«. 713

SPREJMEM GOSPODIČNO
v svo oskrbo. Naslov v upravi »Večernika«. 717

OPREMLJENO SOBO
oddam. Jože Vošnjakova ulica 21, pritičje poleg sodnije. 721

SPREJMEM VEČ OSEB
na stanovanje in hrano. Studenci, Aleksandrova 33. 738

POSTENO DEKLE
iz dežele, ki dela v kaki tovarni, dobi stanovanje zastonj. Studenci, Radvanjska cesta 6. 739

ČEDNO OPREMLJENO SOBO
s posebnim vzhodom oddam takoj eni ali dvema osebama. Wildenrainerjeva ul. 6/I, levo. 744

SOBO
opremljeno, za dve osebi, oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 728

OPREMLJENO SOBO
oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 732

PRAZNO SOBO
v katero se lahko postavi številnik, oddam. Koseskega ul. 22, Bernetič. 733

LEPO. PRAZNO SOBO
v prvem nadstropju, s posebnim vzhodom, takoj oddam. Betnavska c. 39. 735

V najem

SKLADIŠČNE PROSTORE
oddam v najem. Vprašati pri hišnici, Gosposka ul. 11. 5000

V NAJEM DAM
pisarniške prostore na prometni ulici. Vprašati je pri upravi. 724

Kupim

KUPIM VLOŽNO KNJIŽICO
mariborskih denarnih zavodov v višini 50.000 Din. proti odplačilu po 1000 Din mesečno. Garancija. Ponudbe na upravo lista pod »Vloga 100%«. 730

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte prei JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.